

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת כתובות

דפים ב - ה, פרשת יתרו תשע"ה

דרך ישרה תמצית הדף

מסכת כתובות

פרק קמ"א

דף ב- ג

*יום ראשון ושקדו. *אונס בגיטין. *יום הנישואין.

- א. בתולה נישאת ביום הרביעי שאם יש לו טענת בתולים ישכים לב"ד שיושבים בשני וחמישי, ולא נישאת בראשון מפני ששקדו חכמים על תקנת בנות ישראל שיטרח שלשה ימים בהכנת הסעודה ולפיכך אם הגיע זמן הנישואין ביום ראשון הבעל לא צריך לתת לה מזונות כיון דלא יכול לכנוס. לפיכך חלה הוא או חלתה היא או פירסה נדה לא מעלה לה מזונות. והאיבעיות ל"ב 1. חלה הוא, שהוא אונס אך האונס אינו בגלל תקנתא דרבנן. 2. את"ל שחייב במזונות, חלתה היא האם יכולה לומר לו נסתחפה שדהו. 3. פרסה נדה, בשעת וסתה פשיטא שפטור ושלא בשעת וסתה בעי כיון שיש נשים שמשנות את וסתן, ובכולהו ל"ק א"צ להעלות מזונות. ופשיטין לרב אחאי דאוכלות דלשון לא נישאו משמע באונס, ולרב אשי לא אוכלות ולשון לא נישאו נקט אגב רישא.
- ב. ל"ק דרבא אין אונס בגיטין ול"ב איכא, והשמועות 1. מת תוך י"ב חודש אינו גט ומשמע שאם חלה הוי גט, ודחי דאיצטריך לגט לאחר מיתה ולאפוקי מדעת רבותינו. 2. מעכשיו אם לא באתי עד י"ב חדש ומת הוי גט ומשמע ה"ה בחלה, ודחי דזהו דווקא במת ומשום שאינן רוצה שתפול לפני יבם. 3. אמר שיחול הגט אם לא יבוא בתוך שלושים יום ופסקיה מברא, ודחי דזהו אונסא דשכיח ולכן הוצרך להתנות על כך. 4. למסקנא רבא קאמר מטעמא דנפשיה שאין אונס בגיטין משום צנועות דמיעגנא אם יאנס ומשום פרוצות שנישאו בלא אנים, ואפשר לחכמים לעקור נישואין משום דמקדש אדעתא דרבנן.
- ג. באיזה יום אפשר להנשא 1. קודם תקנת עזרא היו נישאים בכל יום וה"ה בזמן הזה במקום שב"ד יושבים בכל יום. 2. בתולה נישאת ליום הרביעי זהו אחרי שעזרא תיקן שבת דנינים ישבו באופן קבוע בשני וחמישי. 3. בשעת הסכנה בשלישי, כיון שאמרו שמי שנישאת ברביעי תיבעל להגמון ובשלישי לא עקר נפשיה מספיקא והוי סכנה משום שצנועות יהרגו. וא"א לומר להם דאונס שרי משום דאיכא פרוצות שיבעלו מרצון וכהנות שאף באונס אסירי, ומיהו לא מבטלינן תקנתא מפני גזירה. 4. ביום שני מפני האונס, וזהו כגון שבא שר צבא לעיר ומתעכב ומשרתיו באים כבר ביום

שלישי, או שמת אב החתן או אם הכלה לאחר שכבר הכינו את צרכי החתונה ובמקום כגון מתא מחסיא, והדין שבו על בעילת מצוה ופורש ונוהג שבעת ימי המשתה ואח"כ שבעת ימי אבילות.

דף ר-ה

*אבלות ונדה. *זמני הבעילה. *ידיים ואזנים. *בתולים פקיד או מחבר.

א. אם הבעל או האשה אבלים או שהכלה פירסה נדה עליהם לישון בנפרד, ושמעינן מזה שבאבילות אינו נאמן דקילא לעבור עליה משא"כ נדה, וקשיא ממיזגת הכוס דשרי דאבלות ואסור בנדה. ומתרינין 1. אבילות דידיה קילא ואז ישן לבד אבל אבילות דידה חמירא לכן יכולים לישון יחד. 2. לעולם אבילות דעלמא חמיר מנדה ודווקא הכא יש להחמיר דבגלל שהקילו חיישינן שיבואו לזלזל, והקולא להו"א שמותר לבעול בעילת מצוה ודחי שהרי עדיין לא חלה האבילות, ולמסקנא דנוהג את שבעת ימי המשתה לפני ימי האבילות.

ב. זמני הבעילה ומ"ט 1. פליגי בדין בעילה ראשונה בליל שבת, משום חבורה בבעילת המצוה. 2. במוצ"ש אסור לשאת להו"א משום חשבונות ודחי דשרו כיון דהוה של מצוה, ולמסקנא בתרוייהו שמא ישחט בן עוף, וחמיר מיו"כ שחל ביום שני דהכא צריך להכין עבור אחרים ולית ליה רווחא. 3. בתולה נבעלת בחמישי, משום ברכת הדגים ושמא תתקדר דעתו עד שיבא לב"ד אם תהיה לו טענת בתולים. 4. אלמנה נבעלת בששי משום ברכת האדם ושקדו חכמים שיהא עמה שלשה ימים, ונפ"מ באדם בטל וביו"ט שחל בע"ש דבהו לא שייכא טעמא דשקדו.

ג. השמועות בידים ואזנים 1. גדולים מעשי צדיקים שנאמר בהם כוננו ירך יותר ממעשי שמים וארץ שנאמר בהם אף ידי יסדה ארץ. 2. ויבשת ידיו יצרו, קאי על אצבעותיו של ה'. 3. מעשה ידיו מגיד הרקיע, קאי על מטר שיורד בזכות הצדיקים. 4. יתד תהיה על אונך, דרשינן שמי ששומע דבר שאינו הגון עליו להניח את אצבעותיו באזניו. 5. אצבעותיו של אדם משופות כיתדות ואליית האוזן רכה, כדי שיוכל להמנע משמיעת דבר שאינו הגון. 6. יש להזהר משמיעת דברים בטלים, כיון שהאזנים נכוות תחילה לאיברים.

ד. בבעילת בתולה בעי האם דם בתולים פקיד או מיחבר, והאיבעיות 1. האם צריך לדם או לפתח או להנאת עצמו. 2. את"ל צריך לדם, האם בדבר שאינו מתכון הלכה כרבי יהודה או כר"ש. 3. את"ל הלכה כר"י, האם מקלקל או מתקן אצל הפתח או בחבורה. 4. את"ל הוי מקלקל, האם הלכה כר"י דשרי במקלקל או כר"י דאוסר. ואמרינן דרב שרי בעילה בשבת וקשיא הרי הויא פסיק רישא ורב פוסק כר"י שאוסר בדבר שאינו מתכון, ואמרינן אם דם פקיד קסבר דהוי מקלקל בפתח, ואם הדם מחובר קסבר דהוי מקלקל בחבורה.

שאלות לחזרה ושינון

והיישובים (2)

דף ב-ג

ב. זמני הבעילה ומ"ט (4)

א. זמן הנישואין והדין בהגיע ביום ראשון,

ג. השמועות בידים ואזנים (6)

והאיבעיות (3)

ד. דם בתולים פקיד או מיחבר, והאיבעיות

ב. המח' אם יש אונס בגיטין, והשמועות (4)

(4)

דף ד-ה

א. הסתירה מה חמור אבילות או נדה

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות
 עבודה זרה הוריות
 מחודדין בפיך
 זבחים
 מנחות
 חולין
 בכורות עם הקדמות ומושגים
 ערכין-תמורה
 כריתות-מעילה
 נדה

יבמות
 כתובות
 נדרים
 נזיר סוטה
 גיטין
 קידושין - עם תורתך שעשועי, סימני הדף, ותוספתא
 בבא קמא
 בבא מציעא
 בבא בתרא א-ב
 סנהדרין א-ב
 עם "יש סדר לגמרא" ותמצית כל המסכתא.

ברכות עם מחודדין בפיך.
 שבת מהדורה חדשה.
 עירובין
 פסחים
 שקלים ר"ה
 יומא
 סוכה
 ביצה תענית
 מגילה-פורים עם מדרש, תוספתא, ותמצית מחור יין לרמ"א
 מו"ק חגיגה

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.
 בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.
 עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.
 קיצור חודים מנוקד ומסודר.
 קיצור אלשין רות
 קיצור אלשין אסתר
 קיצור אלשין איכה
 בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.

באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
 איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
 הקדמות ומושגים - סדר קדשים, בקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל
 לפרטים תגובות והערות:
yesodot100@gmail.com

~122~

המערכת

